

SLUTSATSER

Ärende: Slutsatser från EES-rådets 61:a möte (Bryssel den 20 november 2025)

EES-rådets 61:a möte ägde rum i Bryssel den 20 november 2025 och leddes av Islands utrikesminister Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir. I mötet deltog Marie Bjerre, Danmarks EU-minister, som företrädde ordförandeskapet för Europeiska unionens råd, Espen Barth Eide, Norges utrikesminister, och Sabine Monauni, Liechtensteins utrikes-, miljö- och kulturminister, liksom företrädare för Europeiska kommissionen och Europeiska utrikestjänsten.

EES-rådets medlemmar diskuterade den övergripande funktionen av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-avtalet*) och höll en riktlinjedebatt om EU:s förenklingsagenda och EES-avtalet.

Ukraina

1. EES-rådets medlemmar erinrade om sina tidigare slutsatser och bekräftade sitt fortsatta och orubbliga stöd för Ukrainas oberoende, suveränitet och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser. EES-rådets medlemmar kommer att fortsätta att, i samordning med likasinnade partner och allierade, ge Ukraina och dess befolkning omfattande politiskt, finansiellt, ekonomiskt, humanitärt, militärt och diplomatiskt stöd.
2. Trots fortsatta diplomatiska ansträngningar från Förenta staternas och Europas sida för att uppnå fred och Ukrainas beredvillighet att eftersträva detta har Ryssland ökat intensiteten i sina robot- och drönarattacker mot Ukraina, särskilt mot civila och civil infrastruktur, vilket visar på Rysslands brist på verklig politisk vilja att upphöra med sitt anfallskrig och delta i meningsfulla fredsförhandlingar. EES-rådets medlemmar uppmanade återigen Ryssland att gå med på en fullständig, villkorslös och omedelbar vapenvila, vilket Ukraina gick med på i mars 2025, och upprepade EES-rådets medlemmars stöd för en heltäckande, rättvis och varaktig fred i Ukraina som bygger på principerna i FN-stadgan och på internationell rätt. I detta avseende erinrade EES-rådets medlemmar om de principer som fastställdes den 6 mars 2025 och som bör vägleda fredsförhandlingarna.
3. EES-rådets medlemmar kommer att fortsätta att bidra till fredsanssträngningarna, framför allt genom de villigas koalition och i samarbete med Förenta staterna och genom att intensifiera sina globala utåtriktade insatser.

Samarbetet inom EES

4. EES-rådet underströk den fortsatta och ökande vikten av EES-avtalet som en grund för förbindelserna mellan EU och Eftastaterna i EES, i synnerhet i en tid som präglas av geopolitisk osäkerhet, och underströk vikten av avtalets tvåpelarstruktur.
5. EES-rådet konstaterade att Eftastaterna i EES har bidragit positivt till beslutsprocessen för EU-lagstiftning och EU-program som är av betydelse för EES genom att delta i kommittéer, expertgrupper, studier och byråer samt genom att lägga fram sina synpunkter.
6. Vidare konstaterade EES-rådet att Eftas övervakningsmyndighet och Europeiska kommissionen har bidragit positivt till arbetet med att övervaka efterlevnaden av EES-avtalet i alla EES-stater.
7. EES-rådet underströk att det är viktigt att ministrarna från Eftastaterna i EES bjuds in till informella EU-ministermöten och ministerkonferenser som anordnas av EU:s ordförandeskap och som är av betydelse för de staternas deltagande i den inre marknaden. Det uttryckte sin uppskattning över att det nuvarande danska ordförandeskapet och de tillträdande ordförandeskapen fortsätter med detta.
8. EES-rådet betonade vikten av en välfungerande inre marknad när det gäller att främja förutsättningar för ekonomisk tillväxt och nya arbetstillfällen i hela Europa. Det erinrade om fördelarna med de fyra friheterna samt lika och rättvisa konkurrensvillkor för företag och betonade att reglerna för den inre marknaden främjar innovation, konkurrenskraft och handel.
9. EES-rådet var enigt om att man ytterligare behöver stärka insatserna för att informera om EES-avtalet och dess fördelar för medborgare och företag. Det framhöll att ökade kunskaper om EES-avtalet på alla nivåer av EES ligger i alla avtalsslutande parter intresse och är viktigt för att den inre marknaden ska fungera väl. I detta syfte uppmanade EES-rådet Eftastaterna i EES att se till att informationen om EES-avtalet är allmänt och lätt tillgänglig.

10. EES-rådet är medvetet om den stora betydelsen av parlamentariskt samarbete och samarbete mellan näringslivets och arbetsmarknadens organisationer och noterade den resolution som EES gemensamma parlamentarikerkommitté antog efter sitt 63:e möte i Akureyri den 25 maj 2025 om den årliga rapporten från gemensamma EES-kommittén om hur EES-avtalet har fungerat under 2024.

Politisk dialog

11. EES-rådet konstaterade att det nära partnerskapet mellan EU och Eftastaterna i EES är den främsta garantin för långsiktigt delat välstånd och stabilitet. Dessa nära förbindelser har bidragit till ett Europa som grundar sig på fred, demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter. EES-rådet välkomnade den politiska dialogen på ministernivå mellan unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och Islands, Liechtensteins och Norges utrikesministrar, där deltagarna höll en informell diskussion om aktuella utrikespolitiska frågor av gemensamt intresse, såsom Ukraina/Ryssland, transatlantiska förbindelser och Mellanöstern, och betonade vikten av att upprätthålla rutinen att bjuda in tjänstemän från Eftastaterna i EES till politiska dialoger i anslutning till möten i arbetsgrupper inom Europeiska unionens råd.

Införlivande av EU-akter av betydelse för EES

12. EES-rådet noterade lägesrapporten från gemensamma EES-kommittén och uttryckte sin uppskattning över gemensamma kommitténs arbete med att säkerställa att EES-avtalet fortsätter att fungera effektivt och smidigt.
13. EES-rådet är medvetet om det pågående arbetet för att minska antalet EU-akter som ännu inte har införlivats med EES-avtalet och om att stora framsteg har gjorts under 2025 tack vare gemensamma insatser av EU-institutionerna och Eftastaterna i EES. Det noterade emellertid att eftersläpningen var fortsatt stor och betonade att man måste göra ytterligare ansträngningar och fortsätta det nära samarbetet i långdragna ärenden så att rättssäkerhet och homogenitet kan säkerställas inom EES. EES-rådet underströk också vikten av att säkerställa ett snabbt införlivande av regelverket i de nationella rättssystemen.

Ekonomisk säkerhet och den inre marknadens konkurrenskraft

14. EES-rådet erkände de befintliga utmaningarna inom den internationella handeln i en tid då de globala leveranskedjorna är pressade och bekräftade på nytt sitt åtagande för en öppen, rättvis och hållbar handel och regelbaserade handelsförbindelser.
15. EES-rådet betonade dessutom den inre marknadens betydelse för att säkerställa Europas konkurrenskraft, strategiska oberoende (samtidigt som den öppna ekonomin bevaras), ekonomiska säkerhet, motståndskraft, livsmedelstrygghet, industriella förnyelse, motståndskraftiga tekniska ledarskap och attraktionskraft som etableringsort för företag. EU och Eftastaterna i EES har ett ömsesidigt intresse av att säkerställa en välfungerande inre marknad och upprätthålla lika villkor både globalt och inom den inre marknaden i takt med att ny politik och nya initiativ utvecklas, för att hantera pågående geopolitiska utmaningar på områden som global konkurrens, klimatförändringar, den dubbla gröna och digitala omställningen, strategiska beroenden och risker i leveranskedjan inom strategiska sektorer.
16. EES-rådet betonade vikten av att tillhandahålla en innovations- och företagsvänlig miljö för att stärka konkurrenskraften i hela EES och noterade vikten av att minska det strategiska beroendet inom känsliga sektorer samt förenkla regleringsprocesserna. Det välkomnade insatserna för att förenkla reglerna och minska onödiga administrativa bördor genom lagstiftningsinitiativ och andra initiativ, inbegripet omnibusförslagen eftersom de är särskilt viktiga för små och medelstora företag, vilka utgör den stora majoriteten av företagen i EES.
17. EES-rådet underströk vikten av ett nära samarbete mellan EU och Eftastaterna i EES när det gäller att öka den ekonomiska säkerheten och motståndskraften samt säkerställa och stärka leveranskedjorna genom diversifiering av försörjningen och genom att bygga upp tillverkningskapacitet på den inre marknaden, särskilt på områdena utsläppsfri och utsläppssnål teknik, i linje med punkt 28 i den första globala översynen inom ramen för Parisavtalet, samt på områdena för halvledare och kritiska råvaror. Den ekonomiska säkerheten inom EES bör inriktas på att främja konkurrenskraften i hela EES och tillhandahålla skydd mot gemensamma ekonomiska säkerhetsrisker, samt partnerskap med andra länder med gemensamma intressen.

18. EES-rådet konstaterade att EU:s strategiska agenda 2024–2029 på lämpligt sätt bemötte EES-staternas gemensamma utmaningar. Det lovordade insatserna för att utveckla en djupare och mer motståndskraftig inre marknad som kan bidra till utvecklingen av viktig framtida teknik och till Europas konkurrenskraft på lång sikt, och välkomnade insatserna för ett fortsatt starkt och säkert Europa.

Klimatförändringarna, den biologiska mångfalden och den gröna omställningen

19. EES-rådet var enigt om att det krävs fortsatt höga ambitioner, en gemensam satsning och brådskande åtgärder för att säkerställa omställningen till en hållbar, socialt rättvis, klimatneutral och miljövänlig framtid. Det efterlyste en omställning från fossila bränslen i energisystemen på ett rättvist, välordnat och jämlikt sätt, i linje med 1,5 °C-utvecklingsbanorna, och påskyndade åtgärder under detta kritiska årtionde, så att nettonollutsläpp uppnås senast 2050 i linje med bästa tillgängliga vetenskap. Med beaktande av EES potential upprepade det också uppmaningen att tredubbla den globala kapaciteten för förnybar energi och fördubbla den globala genomsnittliga årliga takten för förbättringar av energieffektiviteten fram till 2030 och påskynda teknik med nollutsläpp och låga utsläpp. Det välkomnade EU:s insatser för att säkerställa den europeiska industrins konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen.
20. EES-rådet erkände vikten av en trygg, ekonomiskt överkomlig och hållbar energiförsörjning och av försvaret av den europeiska energiinfrastrukturen mot hybridhot och andra hot. EES-rådet underströk att en övergripande och teknikneutral strategi för utfasningen av fossila bränslen och för konkurrenskraften bör skapa förutsägbarhet för industrin och eftersträva att locka till sig, expandera och behålla företag inom Europa.
21. EES-rådet konstaterade att Rysslands anfallskrig mot Ukraina har skadliga effekter på energisektorn i Europa och noterade de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra Europeiska kommissionens REPowerEU-plan. EES-rådet noterade offentliggörandet nyligen av EU:s färdplan för utfasningen av ryska fossila bränslen, som syftar till att minska beroendet av ryska fossila bränslen.

22. EES-rådet framhöll den viktiga roll som koldioxidprissättning spelar i den gröna omställningen och för det fortsatta samarbetet mellan EU och Eftastaterna i EES i utvecklingen av EU:s utsläppshandelssystem. Det välkomnade det pågående arbetet med att inkludera Eftastaterna i EES i mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen. EES-rådet underströk vidare behovet av effektiva åtgärder för att säkerställa trovärdiga utsläppsdata och av fortsatta insatser för att säkerställa tillförlitligheten av tredjeländers data.
23. EES-rådet noterade paketet för militär rörlighet och underströk vikten av att säkerställa ett nära samarbete när det gäller de aspekter av paketet som kan röra Eftastaterna i EES och EES-avtalet.
24. Eftersom transportsektorn utgör en stor källa till utsläpp i Europa upprepade EES-rådet vikten av att EES-staterna samarbetar i riktning mot en hållbar, konkurrenskraftig och motståndskraftig transportsektor. Ett starkt fokus bör alltjämt ligga på grön sjöfart och grön luftfart och flygplats- och hamninfrastruktur. EES-rådet betonade påskyndandet av övergången till hållbara transportsätt och hållbara bränslen i hela EES, samtidigt som man bevarar förbindelserna i avlägsna områden, inbegripet östater och de yttersta randområdena, och säkerställer en rättvis omställning. Omställningen till hållbara bränslen kräver att efterfrågan anpassas till ett tillförlitligt och skalbart utbud, samtidigt som ny teknik utnyttjas för att underlätta en effektiv utfasning av fossila bränslen. För att skydda handelsflödena är det mycket viktigt att man bygger upp motståndskraft genom innovation, flexibla efterlevnadsmekanismer och investeringar i hållbar infrastruktur. Dessutom är det av avgörande betydelse att man förbättrar järnvägskapaciteten och minskar utsläppen från godstransporter på väg.
25. EES-rådet uttryckte sitt fulla engagemang för en intensifiering av insatserna i syfte att ta itu med klimatförändringarna, eftersträva en hållbar energiomställning samt fortsätta att skydda naturen och genomgående främja vår cirkulära ekonomi för att öka vår konkurrenskraft. EES-rådet framhöll betydelsen av att EU och Eftastaterna i EES fortsätter att ha ett nära samarbete för att uppnå sina respektive klimatmål och mål för biologisk mångfald samt upprätthålla målen i Parisavtalet och Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald.

EES-rådet var enigt om att det är avgörande att ta itu med förlusten av biologisk mångfald och noterade att viktiga delar i detta är EU:s nollföroreningsambition och samarbetet för ett renare Europa och en giftfri miljö. EES-rådet underströk vikten av anpassning av lagstiftningen på området för den cirkulära ekonomin och betonade behovet av att stärka vattenresiliensen inom alla sektorer.

26. EES-rådet konstaterade att klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald är globala utmaningar och upprepade sitt fulla åtagande att genomföra FN:s Agenda 2030 och Parisavtalet och det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald, som är multilaterala och avgörande för styrningen av de globala insatserna mot klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald. Mot bakgrund av resultaten av partskonferenserna för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar COP28 och COP29 betonade EES-rådet den fortsatta betydelsen av en högre global ambitionsnivå inom ramen för Parisavtalet. I detta syfte välkomnade EES-rådet meddelandet om nationellt fastställda bidrag efter 2030 och uppmanade alla parter som ännu inte hade lämnat in sina nationellt fastställda bidrag att göra det snarast. Det betonade att de nationellt fastställda bidragen efter 2030 bör vägledas av den första globala översynen, återspegla framsteg och högsta möjliga ambitionsnivå, anpassas till utsläppsbanor som begränsar den globala uppvärmningen till 1,5 °C och till bästa tillgängliga vetenskap, med hänsyn till olika nationella omständigheter, och innehålla absoluta utsläppsminskningmål för hela ekonomin som omfattar alla växthusgaser, sektorer och kategorier samt visa hur parterna genomför den första globala översynen. EES-rådet underströk att länderna behöver fastställa och/eller påskynda sina mål när det gäller nettonollutsläpp av växthusgaser samt föra en ambitiös dialog med viktiga likasinnade partner. Dessutom noterade EES-rådet Europas ambition att behålla sin ledande ställning för att kunna uppfylla sina internationella åtaganden när det gäller biologisk mångfald, särskilt de som gjordes inom ramen för det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald. Mot bakgrund av resultatet av den 16:e partskonferensen för FN:s konvention om biologisk mångfald underströk EES-rådet att alla parter behöver uppdatera eller se över sina nationella strategier och handlingsplaner för biologisk mångfald för att snarast ta itu med de direkta och indirekta orsakerna till förlusten av biologisk mångfald.

Den digitala omställningen

27. EES-rådet betonade att det är av grundläggande betydelse för ett välfungerande demokratiskt samhälle i den digitala tidsåldern att säkra mediefriheten, mediepluralismen och det redaktionella oberoendet samt att skydda journalister, liksom att respektera de grundläggande värden som fastställs i relevant EU-lagstiftning, bland annat när det gäller stöd till oberoende medier och deras finansiering.
28. EES-rådet underströk betydelsen av nära samarbete mellan EES-staterna för att säkerställa en konkurrenskraftig, rättvis och resilient digital omställning och av att Europa blir världsledande inom strategisk digital teknik. Det underströk vidare att det är nödvändigt att skydda den digitala infrastrukturens och de digitala tjänsternas integritet och resiliens för att i sin tur kunna skydda våra demokratiska samhällen och hävda våra europeiska värden.
29. EES-rådet noterade behovet av att påskynda industrins och de små och medelstora företagens användning av AI, i linje med uttalandet om inkluderande och hållbar artificiell intelligens för människor och planeten, som man enades om den 11 februari 2025 i Paris, och stödde den föreslagna strategin för AI-tillämpningar samt efterlyste det nära deltagandet av EES-staternas myndigheter, industri och civila samhälle i dess genomförande. För att maximera det samhällseliga och innovationsmässiga värdet av data betonade EES-rådet dessutom behovet av ytterligare insatser för att skapa en verklig europeisk dataunion, bland annat genom att förenkla efterlevnaden av befintlig lagstiftning och förbättra dataförvaltningen.
30. EES-rådet underströk vikten av det kommande införlivandet i EES-avtalet av förordningen om digitala tjänster och förordningen om digitala marknader. Med beaktande av de potentiella ekonomiska, miljömässiga och sociala fördelarna med artificiell intelligens (AI) erkände det även vikten av att inrätta ett gemensamt regelverk för AI i Europa genom förordningen om artificiell intelligens och att säkerställa att de AI-system som släpps ut på den inre marknaden och används inom EES är säkra, tillförlitliga, etiska samt respekterar grundläggande rättigheter, europeiska värden och etiska principer.

31. EES-rådet noterade vikten av att stärka cybersäkerheten och skydda människor, institutioner och kritisk infrastruktur mot hybridhot. Det välkomnade kommissionens meddelande om den europeiska handlingsplanen för cybersäkerhet för sjukhus och vårdgivare samt EU:s cybersolidaritetsakt och cyberresiliensförordningen och uppmanade parterna i EES-avtalet att fortsätta sitt nära samarbete och fördjupa detta för att öka den inre marknadens resiliens och förebygga cyberhot.
32. EES-rådet erkände vikten av att stärka Europas halvledarekosystem med hjälp av EU:s förordning om halvledare genom att diversifiera leveranskedjorna, upprätthålla tekniskt ledarskap, utveckla produktionskapaciteten och fortsätta ambitionerna genom en förordning om halvledare 2.0.

Den sociala dimensionen

33. EES-rådet underströk vikten av EES-avtalets sociala dimension som omfattar frågor som rör arbetsrätt, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt jämställdhet. EES-rådet erkände vikten av rättvisa och välfungerande arbetsmarknader och välfärdssystem och av att öka deltagandet på arbetsmarknaden och säkerställa en god matchning mellan kompetens och arbetsmarknadens behov, vilket är avgörande för att åstadkomma en rättvis, grön och digital omställning och stärka den inre marknadens konkurrenskraft.
34. EES-rådet underströk vikten av att säkerställa socialt skydd, lika möjligheter och rättvisa arbetsvillkor och välkomnade de framsteg som gjorts med genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som är en ram som syftar till att skapa ett mer inkluderande, resiliert och konkurrenskraftigt Europa.

Samarbete på hälsoområdet

35. EES-rådet erkände de strategiska lärdomarna av beredskapen och insatserna vid hälsokriser inom EES under covid-19-pandemin. Den inre marknadens integritet och ett väl fungerande EES-avtal förblir avgörande prioriteringar i detta sammanhang. EES-rådet underströk vikten av att bygga upp den europeiska hälsounionen och såg fram emot ett fördjupat samarbete mellan EU och Eftastaterna i EES avseende beredskap och insatser vid hälsokriser. EES-rådet noterade också förslaget till förordning om kritiska läkemedel i syfte att möjliggöra mer resilienta leveranskedjor och stärka den europeiska produktionskapaciteten. EES-rådet såg även fram emot ytterligare framsteg när det gäller reformen av EU:s läkemedelslagstiftning för en snabb och rättvis tillgång till säkra, effektiva och överkomliga läkemedel, försörjningstrygghet för läkemedel och tillhandahållande av en attraktiv och innovationsvänlig miljö för forskning, investeringar, utveckling och produktion av läkemedel i Europa samt åtgärder mot sällsynta sjukdomar och antimikrobiell resistens.
36. EES-rådet betonade vikten av att stärka EU:s åtgärder när det gäller omsorg och psykisk hälsa och av att ytterligare stärka hälso- och sjukvårdssystemens kapacitet och motståndskraft, inbegripet klimatesiliens, särskilt på områden där pandemin blottade brister.

EU-program och byråer

37. EES-rådet, som erkänner EU-programmens bidrag till att bygga ett grönare, mer digitalt och resilient Europa, underströk betydelsen av att Eftastaterna i EES deltar i ett antal EU-program under perioden 2021–2027 och erkände deras betydande ekonomiska bidrag till programmen.
38. EES-rådet underströk att det i artikel 78 i EES-avtalet föreskrivs att de avtalsslutande parterna ska stärka och bredda samarbetet på flera områden utanför de fyra friheterna. Eftastaterna i EES bör ha tillgång till alla delar av de program som de deltar i. EES-rådet underströk vikten av att förbättra forskningssäkerheten och uppmanade parterna att ha ett nära samarbete i detta avseende, inbegripet genom användning av riskhantering och andra lämpliga åtgärder.

Avtalet garanterar alla dess medlemmar lika rättigheter och skyldigheter, och för att avtalet ska fungera väl är det mycket viktigt att dessa principer respekteras. EES-rådet uppmanade särskilt alla genomförandeorgan på europeisk och nationell nivå att offentliggöra och främja möjligheter till partnerskap i hela EES och att säkerställa att alla aktörer görs fullt medvetna om rättigheterna och skyldigheterna för Eftastaterna i EES när de deltar i EU-program.

39. EES-rådet betonade att ett brett samarbete på rymdområdet är avgörande för att man ska kunna stärka Europas industriella bas och bevara den inre marknadens integritet och goda funktion. Det noterade de pågående diskussionerna om deltagandet av Eftastaterna i EES i programmet för säker konnektivitet och förslaget till EU:s rymdförordning.
40. EES-rådet efterlyste, utan att det påverkar de kommande förhandlingarna på EU-nivå om den nya fleråriga budgetramen, en fortlöpande dialog om förberedelserna för programperioden efter 2027 i syfte att säkerställa ett tidigt införlivande av nya programförordningar i EES-avtalet, med beaktande av att deltagandet av Eftastaterna i EES följer av bestämmelserna i EES-avtalet. Vidare betonade EES-rådet vikten av att säkerställa ett nära samarbete mellan Eftastaterna i EES och Europeiska unionen vid utformningen av framtida EU-program i linje med EES-avtalet.
41. EES-rådet underströk betydelsen av det kommande införlivandet i EES-avtalet av EU:s paket för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism för att bidra till kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Finansiella mekanismer

42. EES-rådet erinrade om att det i EES-avtalet föreskrivs att Eftastaterna i EES ska delta i den inre marknaden och erinrade i detta sammanhang även om att Eftastaterna i EES bidrar till att minska de sociala och ekonomiska skillnaderna inom EES genom de finansiella mekanismerna för EES respektive Norge till förmån för de avtalsslutande parterna, i syfte att främja en fortlöpande och balanserad förstärkning av handeln och de ekonomiska förbindelserna mellan alla avtalsslutande parter i EES-avtalet i enlighet med artikel 115 i EES-avtalet.
43. EES-rådet välkomnade ikraftträdandet av avtalet om den finansiella mekanismen för EES för perioden maj 2021–april 2028 mellan Island, Liechtenstein, Norge och EU och av avtalet mellan Norge och EU om den norska finansiella mekanismen för perioden maj 2021–april 2028 den 1 augusti 2025.
44. Med målet att framgångsrikt genomföra de finansiella mekanismerna för perioden maj 2021–april 2028 välkomnade EES-rådet ingåendet av de bilaterala samförståndsavtalen och programavtalen mellan Eftastaterna i EES och vissa mottagarstater och såg fram emot ett snabbt ingående av de bilaterala samförståndsavtalen med alla mottagarstater i syfte att fastställa en tydlig ram och tidsplan för ett effektivt och snabbt genomförande av medlen, vilket kommer att bidra till de överenskomna tematiska prioriteringarna, EU:s gröna omställning, demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter samt social delaktighet och resiliens.
45. EES-rådet betonade att de avtalsslutande parterna, mot bakgrund av artikel 10 i protokoll 38D, ska se över behovet av att ta itu med ekonomiska och sociala skillnader inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och på grundval av denna bedömning inleda framtida förhandlingar om nästa finansiella mekanism i god tid före avslutandet av de finansiella mekanismerna 2021–2028 för att undvika luckor i genomförandet och möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig programplanering av det framtida finansieringsperspektivet.

Fiske och marknadstillträde för fisk och fiskeriprodukter

46. EES-rådet noterade ikraftträdandet av de två tilläggsprotokollen till EU:s bilaterala avtal med Island och Norge, i vilka det föreskrivs tullkvoter för import av viss fisk och vissa fiskeriprodukter med ursprung i dessa länder till EU-marknaden till och med april 2028.
47. EES-rådets medlemmar beklagade den allvarliga försämringen av makrillbeståndet i Nordostatlanten och insåg vikten av att i god tid nå en övergripande överenskommelse om gemensamt nyttjande.
48. EES-rådet bekräftade också de åtaganden som föreskrivs i protokoll 9 till EES-avtalet om handel med fisk och andra marina produkter.
49. EES-rådets medlemmar underströk den stora betydelsen av ett konstruktivt samarbete i fiskerifrågor vilket bör vara balanserat och ömsesidigt fördelaktigt, särskilt när det gäller hållbar förvaltning av bestånd av gemensamt intresse.
50. EES-rådets medlemmar erkände vikten av att fortsätta att ta itu med kvarstående fiskeripolitiska frågor för att lösa dem och erkände vikten av bilaterala dialoger när det gäller fiskeriförvaltningen och behovet av överenskommelser om gemensamt nyttjande mellan EU och de respektive Eftastaterna i EES.

Handeln med jordbruksprodukter

51. EES-rådet erinrade om de avtalsslutande parternas åtagande i enlighet med artikel 19 i EES-avtalet och uppmanade parterna att fortsätta sin dialog i syfte att se över villkoren för handeln med jordbruksprodukter för att uppnå gradvis liberalisering inom ramen för respektive jordbrukspolitik. EES-rådet uppmanade de avtalsslutande parterna att genomföra en ny översyn av handelsordningen för bearbetade jordbruksprodukter inom ramen för artiklarna 2.2 och 6 i protokoll 3 till EES-avtalet för att ytterligare främja handeln på detta område.